

Trobada del **Grup de Lectura Meteora** a Documenta
Pau Claris, 144, Barcelona

20 de setembre de 2021

Lucièrnagas, d'Ana María Matute

Aspectes generals

En general i per majoria, la novel·la d'Ana Maria Matute va agradar i es va valorar positivament la seva escriptura i el seu estil i to literari. Es va dir que el text era dur, sovint angoixant, però en cap moment lacrimogen, que l'obra tenia moments tràgics, que estava ben lligada des d'un punt de vista argumental i que estava ben escrita. Hi ha qui la va qualificar de meravellosa i va expressar que li havia encantat llegir-la.

També es va dir que oferia una perspectiva diferent d'altres obres situades a la Guerra Civil, ja que contemplava el punt de vista de la joventut, del món adolescent. Es va esmentar també l'habilitat de Matute de saber explicar sentiments complexos amb força detall.

Es va comentar, també, que tot i que l'obra els havia agradat, havien llegit altres obres de la Matute que els havien complagut més. Alguna persona va dir, en canvi, que no ho havia passat bé llegint-la, que l'havia trobat feixuga i no hi havia acabat d'entrar. Una altra valoració va ser la de la gent que no gaudeix amb el tema de la guerra, que li produeix tristesa i no ho passa bé llegint obres que la rememorin. Com a novel·la de guerra, i des d'un punt de vista completament contraposat, va recordar a alguns membres *Incerta glòria* de Joan Sales.

Argument

Es va dir que, des de l'inici, la història de Sol (Soledad) desperta interès, sobretot el seu despertar a la vida en circumstàncies tan complicades. Es va ressenyar la contraposició de l'adolescència burgesa de Sol amb la més pobra dels seus nous amics. També es va trobar que l'enllaç entre els personatges s'havia fet amb habilitat per part de l'autora.

Es va remarcar com a ben executat el retrat del fals i efímer paradís que Sol i Cristián recreen a la torre confiscada de la part alta barcelonina. També es va considerar que l'obra podia ser una projecció vital de l'autora (segurament no viscuda directament, però sí recollida de testimonis propers als fets narrats). Alhora es va considerar ben explicada la incidència terrible de la fam en les accions dels personatges, i es va assenyalar que les persones assumeixen la "normalitat" de la guerra per la gran capacitat d'adaptació que té l'ésser humà.

Es va esmentar que l'obra sembla que llisqui cap a un final més o menys feliç i, en canvi, fa un gir contundent cap a la tragèdia. Es va valorar l'evolució existencial dels personatges, que viuen en una recerca contínua perquè estan completament perduts.

També es va assenyalar algun estereotip com l'antagonisme social Barceloneta-Eixample, o el cultural poble-ciutat.

Aspectes formals

Es va considerar que Ana María Matute va adoptar per a l'obra un estil innocent, amb tocs naïf, ja que, a més de ser una obra de joventut (almenys en un primer redactat Matute tenia 24 anys), la protagonista de l'obra és una noia jove a qui les circumstàncies obliguen a madurar abans d'hora.

En algun fragment retrospectiu, queda la impressió que podria haver-hi alguna descoordinació entre la durada del flashback i el temps real transcorregut. Hi ha una verbalització molt intensa dels personatges i, de vegades, els diàlegs podrien resultar difícils de creure entre adolescents, segons alguna opinió i vist amb ulls actuals.

Les descripcions acostumen a ser llargues, de vegades s'adverteix un joc abundós amb el llenguatge, per a alguns massa metafòric i amb alguna pèrdua de connexió entre la metàfora i la narració central. Sembla haver, segons es va opinar, un afany de descripció naturalista en les situacions més tràgiques (bombardejos, hospitals, personatges moribunds...).

Protagonista

La protagonista Sol es troba immersa en el terror de la guerra i això la fa adulta abans d'hora. El fet que no es preocupi de casa seva durant la seva absència i que passin dies sense pensar ni un instant en l'angoixa que deuen passar la mare i la minyona que l'ha criat perquè no saben on és, podria justificar-se per la falta d'arrelament del personatge, un cop el seu món familiar ha quedat destruït per la mort del pare.

La censura

Matute tenia l'obra enllestida el 1949 i va publicar-la el 1955 amb canvis afegits perquè pogués passar la censura de l'època. Amb ulls actuals, no s'entén gaire per què la van censurar (relacions sexuals prematrimonials?), perquè per raons polítiques no sembla que fos, ja que l'obra, tot i que procura mantenir un to neutral, es mostra més crítica amb el bàndol perdedor que amb el guanyador de la contesa civil (s'esmenta la ideologia dels que afusellen el pare de Sol, però no s'esmenta la dels que bombardegen Barcelona). Les raons de la censura, però, com hem vist en altres casos, fugen de tot pensament lògic.

•

Pròxima trobada del Grup: dilluns, 18 d'octubre de 2021, 19h. Llibreria Documenta.

Obra: *Una altra vida, encara*, de Theodor Kallifatides

Us recordem que Llibreria Documenta us fa un **5% de descompte** de les obres que llegim com a participants en el Grup de Lectura (per encàrrecs: **93 317 25 27**).

Més informació sobre el Grup de Lectura Meteora: www.editorialmeteora.cat